

“Labi jūtos tikai tad,
ja apkārtējiem ir labi.”

Tulce
Dace Piterniece

8. lpp.

APRĪLIS 2022 | #04 (1139) | WWW.LNS.LV

Teksts: Jūlija Bite Foto: Guna Priede

Vienotībā un atbalstā ir spēks

No kara šausmām bēgušo vidū ir arī ģimenes ar nedzirdīgiem bērniem. Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) informēja “Kopsolī”, ka divi bērni ar dzirdes traucējumiem no Ukrainas mācās Rīgas Ēbelmuižas pamatskolā. Lai noskaidrotu, kā viņi integrējušies jaunajā vidē, “Kopsolī” uzrunāja skolas direktori KRISTIĀNU PAUNIŅU.

Vai mācību process norisinās klātienē vai attālināti?

Pēc noteikumiem mūsu pienākums ir visu laiku – arī Covid-19 apstākļos – strādāt klātienē. Tas, protams, prasa piemērošanos apstākļiem. No 21. marta skolā esam uzņēmuši divus bērnus – 3. un 4. klasē. Abi ir nedzirdīgi un arī iepriekš mācījušies nedzirdīgo skolā. Pirmajā dienā viņi iepazīnās gan ar citiem skolēniem, gan ar skolu un darba kārtību. Jauki, ka bērnus uz skolu atveda visa ģimene. Protams, mēs iepriekš gatavojāmies viņu sagaidīšanai. Skolas logos ielīmējām no papīra izgrieztas plaukstiņas dzeltenā un zilā krāsā, tādējādi izsakot atbalstu un līdzjušanu. Ekrānā bija lasāmi vārdi ukraiņu valodā – gan sasveicināšanās, gan atvaidīšanās. Izvietojām blakus latviešu un ukraiņu zīmju valodā sveicienu abiem jaunajiem skolēniem.

Klasēs skolotāji izmanto Latviešu valodas aģentūras mājaslapā piedāvātās iespējas – mācību materiālus, kas domāti latviešu valodas apguvei. Tie veidoti tā, ka blakus vārdam latviešu valodā ir tulkojums ukraiņu valodā, kā arī dažādi krāsaini attēli. Valodas apguvei paredzēti arī videomateriāli. Tāpat katram bērnam no Ukrainas piedāvā-

jam papildu divas nodarbības latviešu valodas apguvei un divas nodarbības abiem kopā latviešu zīmju valodas apguvei. Priecājos redzēt, kā trešās klases skolēns bez kļūdām nodaktīlēja vārdu “labrīt”. Bērni ir smaidīgi un ļoti labi iejutušies savas klases kolektīvā.

Vai viņi savā starpā komunicē ukraiņu zīmju valodā?

Jā. Skolotāji izmanto gan latviešu zīmju valodu, gan arī krievu un ukraiņu zīmju valodu. Klasēs ir izvietoti arī plakāti ar tulkojumu latviešu un ukraiņu valodā, piemēram, par sasveicināšanos un dienaskārtību. Domāju, ka savā starpā bērni cenšas sazināties, izmantojot visas pieejamās un zināmās zīmes, un mācās cits no cita. Komunikācija virzās, notiek kopīgas spēles, sporta aktivitātes.

Kā ukraiņu bērnus pieņēma vietējie skolēni?

Ar skolēniem bijām runājuši par politiskajiem notikumiem – par karu un uzbrukumu neatkarīgai valstij. Viņi zināja to, ka mūsu valstī varētu ierasties bēgļi, kam būtu jāsniedz atbalsts un jāpalīdz.

Turpinājums 7. lpp.

KOPSOLĪ LASIET

2.–3. OFICIĀLĀS VĒSTIS

- Svarīgākais Latvijas Nedzirdīgo savienībā, Latvijā un pasaulē
- Top pasakas un tematiskās vārdnīcas zīmju valodā

4.–5. JUBILEJAS/VĒSTURE

- Kuldīgas RB – 70! – apraksts par Ernestu Intsonu Kuldīgas biedrības leģendu un pilsētas “zīmi”
- LNS DANE – 70!

6.–7. KARŠ UKRAINĀ

- Ukrainu bēgles iejūtas Rīgā

8.–9. INTERVIJAS

- Tilts starp divām pasaulēm – intervija ar zīmju valodas tulci Daci Piternieci
- Intervija ar LNS Goda biedri Vissiju Gorūzu

10. NODARBINĀTĪBA

- Cilvēki nav jāšķiro – saruna ar SIA “AM Furnitūra” pārstāvi Karīnu Priedi un noliktavas darbinieku Jāni Glušņonoku

11. PRAKTISKA INFORMĀCIJA

- Kā pareizi kopt dzirdes aparātu

12. DAŽĀDI

- Rīgas RB pasākumu plāns
- SIA “TET” piedāvājums
- Jubilāri
- Līdzjūtības

NĀKAMĀJĀ NUMURĀ

INTERVIJA AR INVALIDU UN VIŅU DRAUGU APVIENĪBAS “APEIRONS” VADĪTĀJU
IVARU BALODI

Aktualitātes

Latvijas Nedzirdīgo savienībā

IZVEIDOTA LNS ZĪMJU VALODAS KOMISIJA

9. martā LNS valdes sēdē tika izskatīti vairāki jautājumi.

Lai veicinātu latviešu zīmju valodas attīstību un lietošanu nedzirdīgo kopienā un pārējā sabiedrībā, valde pieņēma lēmumu izveidot LNS Zīmju valodas komisiju. Tajā darbosies Ivars Kalniņš, Lilita Janševska, Ilona Liniņa, Māra Lasmane, Agita Intsone un Skaidrīte Baure.

Valde precizēja savu 2021. gada 6. oktobra lēmumu par biedrības "Specializēto palīgīdzekļu parks" mantiskā dāvinājuma izlietojumu. Lēmums attiecas uz 11 dzirdes aparātu "ReSound LinX2" par kopējo vērtību 4400 eiro izsniegšanu LNS reģionālo biedrību aktīvistiem – amatiermāksliniekiem un citiem brīvprātīgajiem. Ne visiem biedrību ieteiktajiem aktīvistiem dzirdes zuduma pakāpe atbilda izsniedzamā aparāta parametriem, tāpēc bija jānomaina izvirzītie kandidāti.

Vēl valde iepazinās ar LNS kapitālsabiedrību pagājušā gada budžeta izpildi un apstiprināja to 2022. gada budžetu. Tika nolemts, ka turpmāk LNS kapitālsabiedrībām informācija par budžeta izmaiņām saskaņošanai jāiesniedz mēneša laikā. Tāpat pārskati par budžeta izpildi sešu mēnešu periodā visām LNS SIA jāiesniedz līdz 31. jūlijam un 31. janvārim.

Valde nolēma kopīgi ar SIA "LNS Rehabilitācijas centrs" uzdāvināt LNS Valmieras reģionālajai biedrībai 75 gadu jubilejā portatīvo datoru. Savukārt SIA "LNS DANE" kolektīvam 70 gadu jubilejā valde nolēma pasniegt Pateicības rakstu par nozīmīgu un ilggadēju ieguldījumu LNS materiālās kapacitātes stiprināšanā un dāvanu – 150 eiro.

IZVIRZĪTI PĀRSTĀVJI DALĪBAI EUD ĢENERĀLAJĀ ASAMBLEJĀ

31. martā notika LNS otrā valdes sēde, kurā nolēma pilnvarot prezidentu Edgaru Vorslovu un viceprezidentu Ivaru Kalniņu pārstāvēt LNS Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) seminārā un Ģenerālajā asamblejā, kas notiks

Marseļā (Francijā) no 25. līdz 29. maijam.

KULDĪDZNIKĀI GATAVI KRĪZES SITUĀCIJAI

30. martā LNS Kuldīgas RB biedri apmeklēja Kuldīgas Galvenās bibliotēkas organizēto pasākumu par šobrīd aktuālu tematu – kā rīkoties pirmajās 72 stundās krīzes situācijā un kam vajadzētu būt ārkārtas gadījumu somā. Par to stāstīja Zemessardzes 45. kaujas nodrošinājuma bataljona seržants Kristaps Grundmanis. Pasākumā runāto tulkoja Žanete Škapare.

JŪRMALAS GRUPA VIESOJAS ASPAZIJAS MĀJĀ

3. aprīlī LNS Rīgas RB Jūrmalas grupa apmeklēja latviešu dzejnieces Aspazijas māju – muzeju Dubultos. Ar tulces

Diānas Jostas gādību jūrmalnieki varēja ielūkoties dzejnieces mājīgajās telpās un uzzināt vairāk par dzejnieces dzīvi un viņas radošajiem darbiem. Turpat muzeja zālē biedri turpināja sarunas par aktuālajiem notikumiem pasaulē un vienojās par turpmākajām grupas aktivitātēm (skat. augšējo attēlu).

RĪGAS RB TIEKAS AR BĒĢĻIEM NO UKRAINAS

6. aprīlī kultūras centrā "Rītausma" notika LNS Rīgas biedrības organizētā tikšanās ar septiņiem nedzirdīgajiem bēgļiem no Ukrainas. Biedriem bija iespēja no aculieciniekiem uzzināt par notikumiem Ukrainā un uzdot jautājumus. Tulkojumu no ukraiņu zīmju valodas latviešu zīmju valodā nodrošināja Rīgas RB valdes locekle Māra Lasmane (skat. apakšējo attēlu).

Latvijā

MŪSU SPORTISTI GATAVI VASARAS NEDZIRDĪGO OLIMPISKAJĀM SPĒLĒM

24. Vasaras nedzirdīgo olimpiskās spēles notiks no 1. līdz 15. maijam Brazīlijas pilsētā Kašjasa du Sulā (Caxias du Sol). Latviju pārstāvēs septiņi nedzirdīgie sportisti – peldētāji Zane Embrekte, Artis Vazdiķis, Kristofers Kraze un Rūdolfš Stupāns, vieglatlēti Māris Grēniņš un Sergejs Soklakovs un šāvēja Laura Gaile. Delegācijas vadītāja – LNSF prezidente Iveta Kraze.

JAUNIEŠU KORIS POPULARIZĒ ZĪMJU VALODU

10. aprīlī jauniešu koris "Balsis" 35 gadu jubilejas koncertā izpildīja dziesmas no kora projekta "Balsis zīmju valodā". Dziesmas zīmju valodā tulkoja Elza Veismane. Savukārt dziesmu "Šūpuļdziesma" zīmju valodā izpildīja paši koristi.

Koris "Balsis" sadarbībā ar LNS izveidojis vienpadsmit kormūzikas skaņdarbu vizualizācijas – skat. www.ej.uz/ke3r.

—Ivars Kalniņš

Top pasakas un tematiskās vārdnīcas zīmju valodā

Šī gada sākumā Latvijas Nedzirdīgo savienība noslēdza līgumu ar Labklājības ministriju par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu bērnu pasaku un tematisko vārdnīcu videoversiju izveidei un tehnikas iegādei. Latvijas Nedzirdīgo savienībai piešķirtais finansējums ir 20 000 eiro.

Lai veicinātu latviešu nedzirdīgo zīmju valodas attīstību, pareizas latviešu zīmju valodas apguvi un lietojumu ikdienā un dažādu profesiju pārstāvju komunikāciju ar cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, nodrošinot ar zīmju valodas apguves materiāliem, projekts paredz sagatavot divas tematiskās zīmju valodas vārdnīcas videoversijā – "Zīmju valodas pamati dažādu profesiju pārstāvjiem" un "Politika", kā arī četras pasakas zīmju valodā. Plānotās vārdnīcas un pasakas videoversijā būs publicētas www.zimjuvaloda.lv un jau šī gada beigās būs pieejamas jebkuram interesentam.

Tagad projekta ietvaros izveidotā zīmju valodas darba grupa strādā pie latviešu nedzirdīgo zīmju valodas vārdnīcas "Politika" izveides. Šis temats

Pasaulē

EUD VALDE TIEKAS SLOVĒNIJĀ

No 24. līdz 27. maijam Ļubļanā (Slovēnijā) notika Eiropas Nedzirdīgo savienības (EUD) valdes sēde. Kopš pandēmijas sākuma šī bija pirmā EUD klātienē valdes sanāksme. Tajā apsprieda gaidāmās Ģenerālās asamblejas un valdes vēlēšanu organizatoriskos jautājumus. Vēl sēdē pārrunāja jautājumus par dzimumu līdztiesību, nedzirdīgo muzeja izveidi un zīmju valodas atzišanu Slovēnijā.

FILMA "CODA" SAŅĒM TRĪS "OSKARUS"

28. martā notika Amerikas Kinoakadēmijas balvas "Oskars" pasniegšanas ceremonija. Tā bija vēsturiska diena nedzirdīgo sabiedrībai visā pasaulē. Filma "CODA" saņēma "Oskaru" kategorijā "Labākā filma". Nedzirdīgais aktieris Trojs Kocurs saņēma balvu kā labākais aktieris otrā plāna lomā. Trešo "Oskaru" filma ieguva par labāko adaptēto scenāriju. Filma stāsta par dzirdīgu pusaudzi, kas aug nedzirdīgo ģimenē un sapņo kļūt par dziedātāju.

MULTIFILMĀ "SIMPSONI" PIRMO REIZI NEDZIRDĪGAIS TĒLS UN ZĪMJU VALODA

Pirmo reizi ASV animācijas seriāla "Simpsoni" 33 gadu vēsturē tajā iekļauts nedzirdīgā tēls un tiek izmantota amerikāņu zīmju valoda.

Sērijā ar nosaukumu "The Sound Of Bleeding Gums" Liza Simpsoņe atklāj, ka viņas mūzikas skolotāja un saksofonista Mērfija dēls Monks ir nedzirdīgs. Liza palīdz Monkam, kura tēlu ierunājis nedzirdīgais aktieris Džons Otrijs II, iegūt kohleāro implantu.

Scenāriju šai sērijai sarakstījusi Lonī Stīla Sosthenda, kura uzaugusi ar džeza mūziku un kurai ir nedzirdīgs brālis. Scenārijs tapis pirms divām nedēļām, kad filma "CODA" ieguva "Oskaru" kā labākā filma. ●

mūsdienās ir ļoti svarīgs, jo parādās aizvien jauni vārdi, termini, frāzes. Šajā vārdnīcā plānots iekļaut apmēram 400 vārdus, terminus un frāzes zīmju valodā. Darba grupu vada Laura Zeltiņa, kopā ar viņu darbojas zīmju valodas speciālistes Ilona Liniņa un Skaidrīte Baure un vairāki tehniskie darbinieki.

Darba grupa arī strādās pie vārdnīcu komplektiem "Zīmju valodas pamati dažādu profesiju pārstāvjiem", piemēram, mediķiem, ugunsdzēsējiem, policistiem, šoferiem, dažādu pakalpojumu sniedzējiem, sociālās jomas darbiniekiem un citiem. Šajos komplektos būs latviešu zīmju valodas pamati komunikācijai ar cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem. Šie materiāli tiks izplatīti atbildīgajās institūcijās un arī publicēti www.zimjuvaloda.lv.

Otrā pusgada laikā plānota pasaku videoversiju izveide. Tiks sagatavotas jaunas pasakas zīmju valodā ar ilustrācijām bērniem ar dzirdes traucējumiem. Sagatavotās pasakas paredzētas pirmsskolas izglītības iestādēm un ģimenēm, kurās ir bērni ar dzirdes traucējumiem. Tās būs pieejamas mājaslapā www.zimjuvaloda.lv.

Šajā projektā ir paredzēta tehnikas – videokameras – iegāde vārdnīcas pasaku sagatavošanai.

LNS izsaka pateicību LNS biedram Zigmāram Unguram, kurš 2021. gada nogalē uzrunāja partiju "Nacionālā apvienība "Visu Latvijai!" – "Tēvzemei un Brīvībai/LNNK", kas finansējumu projektam "Bērnu pasaku un tematisko vārdnīcu videoversiju izveide" iekļāva 2022. gada valsts budžetā. ●

Ernests Intsons – Kuldīgas biedrības leģenda un pilsētas “zīme”

LNS Kuldīgas reģionālā biedrība (RB) jau kopš pirmsākumiem bijusi līdere starp Kurzemes reģiona biedrībām. Tā plūca laurus arī pēdējos gados, kad tās priekšsēdētāja Vilhelmīne Vicinska 2020. gadā saņēma balvu “LNS Gada reģionālās biedrības vadītājs” un 2021. gadā kļuva par LNS Gada cilvēku. Savukārt Kuldīgas RB ciešākais sadarbības partneris – Kuldīgas novada pašvaldība – 2021. gadā tika atzīta par LNS Gada draudzīgāko pašvaldību.

Kuldīgas RB, kas apvieno 75 biedrus, šogad svin 70 gadu jubileju. Tā dibināta 1952. gada 13. aprīlī pēc pirmā priekšsēdētāja Ernesta Intsona iniciatīvas. Viņš arī bijis visilggadīgākais vadītājs – biedrību vadīja līdz 1975. gadam, kopskaitā 23 gadus. Pēc tam biedrību vadīja Edgars Pūce (1975.–1983., 1988.–1990.), Juris Ozoliņš (1983.–1987., 1994.–2003., 2009.–2011.), Gunta Lange (1990.–1994.), Laima Karlštrēma (2003.–2009.), Guntars Jurševskis (2011.–2015.), Guntis Dāvids (2015.–2017.), Raimonda Tabaka (2017.–2019.) un no 2019. gada Vilhelmīne Vicinska.

Jubilejas reizē “Kopsoli” uz sarunu aicināja Imantu Intsonu, lai vairāk uzzinātu par biedrības pirmsākumiem un tās dibinātāju, viņa tēvu Ernestu Intsonu (06.08.1911.–29.01.1980., apglabāts Kuldīgā, Jāņkalna kapos).

Ernests Intsons pamatizglītību ieguva Jelgavas Kurlmēmo skolā, ko pabeidza 1928. gadā. Visu mūžu Ernests nostrādāja par kurpnieku, šo amatu apgūstot Jelgavas skolā.

Imants Intsons atceras: “Sākumā, kad biedrībai vēl nebija savu telpu, biedri pulcējās mūsu mājās. Mēs dzīvojam privātmājā pilsētas centrā (Mazajā Pļavas ielā 6). Biju mazs puika, vēroju, kā pieaugušie pārrunā jaunumus, klausās un skatās, ko mans tētis stāsta. Neskatoties uz to, ka tētis darīja vienkāršu kurpnieka darbu, viņš bija izglītotš, daudz lasīja un spēja citiem palīdzēt ikdienas jautājumu risināšanā. Kādam viņš bija tēva un mātes vietā, kādu izaudzina par labu sportistu. Tēvs darbojās arī Latvijas Nedzirdīgo biedrības (LNB) Statūtu redakcijas komisijas sastāvā (šos statūtus apstiprināja LNB 1. kongress 1949. gadā).”

Pirms Kuldīgas biedrības izveides nedzirdīgie kuldīdznieki bija iekļauti Liepājas biedrībā.

“Mans tēvs bija aktīvs, Rīgā viņam bija daudz nedzirdīgo draugu. Tā kā

tēvs bija labs kurpnieks, pie viņa apavus nāca labot arī izpildkomitejas, kā toreiz sauca pilsētas domi, darbinieki, tāpēc viņam tur bija pazīšanās. Viņš visu mūžu nostrādāja par kurpnieku kopā ar dzirdīgajiem vienā darbavietā. Mainījās tikai tās nosaukums (pēdējais bija “Rajona sadzīves pakalpojumu kombināts”),” stāsta Imants.

Par teicamu darbu Ernests Intsons saņēmis vairākus apbalvojumus, par ko regulāri ziņoja toreizējais pilsētas laikraksts “Padomju Kuldīga”. Piemēram, 1958. gada 15. janvāra numurā rakstīts, ka rajona rūpniecības kombināta apavu remonta darbnīcā strādā deviņi labākie sava aroda meistari un viens no centīgākajiem meistariem ir Ernests Intsons. Tālāk tiek minēts, ka viņš darbu izpilda ātri un labā kvalitātē, un kurpnieka amatā strādā jau 30 gadus.

Kā vēsti tā laika prese, par labu darbu kurpnieks Ernests Intsons vairākas reizes apbalvots ar Goda rakstu un naudas prēmiju. Viņa fotogrāfija bija ievietota Kuldīgas rajona uzņēmuma Goda plāksnē. Tāpat Ernests Intsons bija ierakstīts pilsētas Goda sarakstā, apbalvots ar republikas Sadzīves pakalpojumu ministrijas medaļu.

Atzīmējot ilggadīgo darbu LNB Kuldīgas nodaļas valdes priekšsēdētāja amatā, Ernesta Intsona vārds ierakstīts biedrības centrālās valdes Goda grāmatā.

Kuldīgas biedrība apvienoja daudz nedzirdīgo sportistu. “Mans tēvs bija labs piemērs citiem – viņš aizrāvās ar šaušanu, lodes grūšanu un diska mešanu. Arī mana māte Alīda Intsone nodarbojās ar šaušanu un bija labākā šāvēja Latvijas nedzirdīgo vidū. Tāpat māte labi spēlēja dambreti. No Kuldīgas nāk spēcīgi nedzirdīgie sportisti: Mārtiņš Gulbis – meistarkandidāts šahā un 64 un 100 lauciņu dambretē, Velta Mickuse (bij. Zeidaka, olimpīša Naura Mieža vecmāmiņa) – ātrs-

lidotāja un vieglatlēte, Vilma Gre-gore – vieglatlēte, Edgars Pūce – basketbolists. Toreiz Kuldīgas biedrība organizēja daudz sporta sacensību gan Kurzemes, gan Latvijas mērogā,” atmiņas Imants.

“Vai zināt, ka savulaik Kuldīgas nosaukumu zīmju valodā rādīja kā vārdu “zelts”?! Pilsētas oficiālais nosaukums līdz pat Pirmā pasaules kara beigām bija Goldingen. “Gold” tulkojumā nozīmē zelts. (Savukārt “kuld” igauņu valodā arī nozīmē zelts – red. piezīme.) Kad izveidoja Kuldīgas biedrību un to sāka vadīt mans tēvs, LNB vadība sarunās zīmju valodā, pieminot Kuldīgas biedrību, nemanāmi Kuldīgu sāka rādīt zīmē, kas bija piederoša manam tēvam kopš skolas laikiem. Tā nu tēva iesauka zīmju valodā pielīpa Kuldīgai, ko lieto vēl šodien, un oriģinālā Kuldīgas zīme ir pazudusi,” stāstījumu noslēdz ilggadējā priekšsēdētāja Intsona dēls Imants. ●

LNS DANE – 70!

SIA "LNS DANE", bijušā Daugavpils Mācību ražošanas uzņēmuma (MRU), pirmsākumi meklējami pagājušā gadsimta 50. gadu sākumā. Lai nodrošinātu vietējos nedzirdīgos ar darbu, 1950. gadā toreiz vēl tikai 24 gadus jaunais Pāvils Pavlins, kuram palīdzēja viņa māte un vietējās biedrības priekšsēdētājs Pāvels Čapulis, noorganizēja pirmo nedzirdīgo darbnīcu Daugavpilī. Tā aizņēma divas istabas privātā mājā Suvorova ielā. 1951. gadā darbnīcu pārcēla uz īrētām telpām Lāčplēša ielā 67. Līdz pat 1956. gadam darbnīcas direktors bija Pāvils Pavlins.

Darbnīcas paplašināšana sākās 1952. gadā, kad apavniekiem pievienojās šuvēji, galvas lakatiņu audēji, arī grāmatsēvēji. Darba apstākļi bija slikti, jo ražošana, kantoris un noliktava atradās vienā telpā. Lai trūcīgo aprīkojumu izmantotu efektīvāk, cilvēki strādāja trīs maiņās. Tā kā strādātgrībētāju bija daudz vairāk nekā tobrīdējās iespējas, darbnīca pārgāja uz plašākām telpām Viestura ielā 50.

1958. gadā LNS uzbūvēja jaunu ražošanas korpusu Jaunatnes ielā 54. Tur darbojās apavu, šūšanas un aušanas darbnīca. Ražošana tika mehānizēta, paši strādnieki izdomāja un izgatavoja dažādas palīgierīces. LNS vadība novērtēja daugavpiliešu entuziasmu un uzbūvēja jaunu, modernu ēku Klusajā ielā 4, uz kuru ražošana tika pārcelta 1975. gadā. Strādnieku skaits tobrīd bija 152 cilvēki, bet 1985. gadā jau 203. Galvenās ražošanas nozares bija šūšana, grāmatsiešana un elektromontāža.

Tad pienāca Gorbačova pārbūve un Latvija atguva neatkarību. 1991. gada beigās tika reģistrēts LNS Daugavpils MRU "Dana", bet 2005. gadā uzņēmums tika pārveidots par SIA "LNS Dane". Tas ir vienīgais LNS ražošanas uzņēmums, kas joprojām darbojas, pie tam tajā pašā adresē – Klusajā ielā 4.

Uzņēmumu vadījuši: no 1952. g. Pāvils Pavlins, no 1956. g. Jānis Ostrovskis, no 1958. g. Jānis Markovs, no 1962. g. Bronislavs Beķeris, no 1963. g. Aleksandrs Čižiks, no 1964. g. Boriss Safronovs, no 1973. g. Antons Miglāns, no 1975. g. Jāzeps Graudiņš, no 1982. g. Arnolds Pavlins, no 1992. g. Dmitrijs Fjodorovs, no 1993. g. Marija Gedminene, no 2016. g. Rita Oniani. Jāuzsver, ka Pāvils Pavlins bijis vienīgais nedzirdīgais direktors.

SKATS TO DIENU ACĪM

23 gadus uzņēmumu vadīja Marija Gedminiene. Lūk, ko viņa pastāstīja: "Daugavpils MRU sāku strādāt par tulci, joprojām labi protu zīmju valodu. No

1993. gada sāku strādāt par direktori. Tolaik uzņēmumā bija nepieciešams jumta un iekštelpu remonts. Bija problēmas ar izejvielu iegādi, arī pasūtītājus bija grūti atrast, vajadzēja izmantot starpniekus, kurus nebija viegli sameklēt. Tāpat svarīgs bija darbs ar kolektīvu, lai veicinātu kopīgi pārvarēt grūtības un atrisināt problēmas.

Šodienas neapskaužamajos apstākļos, kad uzņēmums dzīvo no dienas uz dienu, var tikai cerēt uz labāku nākotni."

SITUĀCIJA ŠODIEN

Par uzņēmuma pašreizējo situāciju pastāstīja direktore Rita Oniani (attēlā): "Lai gan laikā, kad pārņēmu vadību, uzņēmumā bija izveidojies stabils darba kolektīvs un nokomplektēts darba aprīkojums, tomēr radās jauni izaicinājumi. Mūsu darbību ietekmēja sarežģītā situācija Ukrainā un valūtas kursa krasais kritums Krievijas tirgū, jo tieši uz šo valstu tirgu ir virzīta mūsu produkcijas eksporta lielākā daļa.

Tolaik, lai pārdzīvotu ražošanu apdraudošo situāciju, nācās optimizēt uzņēmuma izdevumus, kas savukārt ietekmēja darbinieku ienākumus. Vajadzēja samazināt inženier tehniskā personāla štatu, tāpēc liels darba slogs gulās uz palikušo darbinieku pleciem.

Risinājums šobrīdējā problēmsituācijā ir jauna darbaspēka piesaiste, taču ar to ir diezgan lielas grūtības ne tikai mūsu darbības jomā. Šūšanas nozarē nekad nav bijuši lieli ienākumi un atrast darbiniekus par nelielu algu nav vienkārši. Arvien vairāk jauniešu vēlas apgūt prestižākas profesijas, kas nav saistītas ar intensīvu fizisko slodzi.

Ja būs jauni darbinieki, uzņēmums dzīvos un attīstīsies. Jebkura veiksmes stāsta pamatā ir vēlme strādāt, laba kvalifikācija, mīlestība un cieņa pret saviem pienākumiem. Šobrīd uzņēmumā strādā deviņi nedzirdīgie. Darbinieku skaits visu laiku samazinās, jo vecāka gadagājuma cilvēki dodas pensijā, bet jaunieši nevēlas strādāt

pie mums. Komunikācija ar nedzirdīgajiem notiek dažādi. Protams, svarīgu jautājumu apspriešanai mēs pieaicinām tulku, lai nebūtu nekādu pārpratumu.

"Dane" darbība atgādina nemitīgu cīņu un izaicinājumu pārvarēšanu. Šobrīd domājam, kā atgūties no pandēmijas laikā gūtajiem apgrozījuma kritumiem, taču izskatās, ka mūs gaida jauni izaicinājumi.

Nevēlos koncentrēties uz Covid-19 nodarīto postu, bet tas aizkavēja materiālu piegādi, kā arī samazinājās pasūtījumu skaits tirdzniecības dīkstāves dēļ. Paldies uzticamajiem partneriem no Igaunijas, ar kuriem sadarbojamies jau 30 gadus! Paldies arī valstij par atbalstu!

Beidzamie gadi uzņēmumam bijuši viena vienīga cīņa par izdzīvošanu neparedzamu, globālu apstākļu dēļ. Tomēr mūsu sapnis par turpmāko labklājību nav zudis! Šobrīd "LNS Dane" atkal sāk izjust sarežģītās situācijas pasaulē ietekmi. Bet ko lai saka? Tikai to, ka viss, kas mūs nenogalina, padara mūs stiprākus.

Sagaidot uzņēmuma 70 gadu jubileju, jutos patiesi lepna. Mans lepnums ir par cilvēkiem, kuri šos 70 gadus godprātīgi strādāja un strādā mūsu uzņēmumā. Mūsu šodienā ir šo cilvēku veiksmju un neveiksmju, uzcītības un entuziasma rezultāts. Uzņēmuma svarīgākā bagātība ir cilvēki, un šī jubileja ir šo cilvēku svētki un sasniegums." ●

Ukraiņu bēgles iejūtas Rīgā

Karš, kas sākās pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā 24. februārī, turpinās. Šajā laikā no Ukrainas jau izceļojuši vairāk nekā 4,7 miljoni iedzīvotāju. Latvijā ir reģistrēts gandrīz 21 000 Ukrainas bēgļu. Mūsu valsts turpina sniegt atbalstu, nodrošinot mītnes vietu, pārtiku un cita veida palīdzību. Bēgļu vidū ir 24 iedzīvotāji ar dzirdes traucējumiem, no tiem pieci bērni, liecina LNS rīcībā esošā informācija (dati uz 19. aprīli).

“Kopsoli” aicināja uz sarunu divas nedzirdīgās ukrainietes, kas radušas patvērumu Latvijā. Alīna Ilčenko, pedagoge un psiholoģe, Rīgā uzturas no 9. marta, un Natālija Morozjuka, Ukrainas Nedzirdīgo savienības darbiniece, Rīgā ar ģimeni ir no 2. aprīļa. Intervija notika LNS mītnē Elvīras ielā 19.

ALĪNAS ILČENKO STĀSTS

Alīna nāk no Hmeļņickas apgabala Rietumukrainā, skolā gāja Ostrohā. Viņa Kijivā mācījās universitātē, kur ieguva skolotājas un psiholoģes diplomu. Līdz karam Alīna sešus gadus strādāja par skolotāju Kijivas 18. nedzirdīgo skolā.

Viņa stāsta: “Biju spiesta bēgt, jo dzīvoju Kijivā, kuru, kā zināms, bombardēja jau no kara sākuma. Kad atskanēja sirēnas, ar draugiem divas trīs dienas dzīvojām bumbu patvertnē.

Kā mēs, nedzirdīgie, “dzirdam” sirēnas? Par to saņemam informāciju ziņojumapmaiņas lietotnē “Telegram”. Telefons ir rokā gandrīz visu laiku, lai nenokavētu kādu svarīgu paziņojumu.

Bijām nobijušies. Draudzene uzreiz nolēma doties uz Itāliju, lai būtu tālāk no kara, bet es vēl kādu laiku svārstījos par bēgšanu, jo Ukrainā dzīvo mani vecāki. Beigās nolēmu doties uz Latviju, kur dzīvo mani paziņas. Ļoti ceru, ka karš drīz beigsies un varēšu atgriezties Kijivā. Mani vecāki dzīvo Hmeļņickas apgabalā, pie viņiem apmetās arī māsa ar ģimeni, kas dzīvoja Kijivā.

NOKĻŪŠANA LATVIJĀ

Bija panika. Nezināju, kur bēgt, kur doties. Galamērķis varēja būt arī Polija vai Užgoroda, kas atrodas Ukrainas pašos rietumos, vai Itālija. Tomēr izvēlējos Latviju, jo te dzīvo viens paziņa. Pie viņa esmu apmetusies uz laiku. Meklēšu dzīvesvietu citur Rīgā, lai nebūtu saspīesti.

Sākumā domāju braukt ar bēgļiem domāto autobusu uz Poliju, bet tas nebūtu ērti, jo tur ir garas rindas. Pēc ilgām pārdomām nolēmu pasūtīt vietu mikroautobusā un maksāt par

ceļu pati – vismaz komforts un miers. Tā atbraucu no Rivnes līdz Latvijai. Vispirms busiņš brauca caur Poliju uz Lietuvu, pēc tam uz Latviju, tad tālāk uz Igauniju. Katru pasažieri pieveda pie paredzētās mājvietas. Bēgļu vidū nebija vīriešu, tikai puīši līdz 14–15 gadiem un vīrieši vecāki par 60–65 gadiem, kuri nav pakļauti iesaukšanai armijā.

IEJUŠANĀS LATVIJĀ

Rīgā esmu pirmo reizi. Jau pirmajā dienā sajutu īpašu gaisu, kas raksturīgs tikai Rīgā.

Pamazām iepazīstu vietējo kultūru, tradīcijas, nedzirdīgos cilvēkus. Viņi ir laipni, izpalīdzīgi, uzmanīgi pret mums, sniedz nepieciešamo palīdzību un atbalstu.

Īpaši daudz palīdz Elfa Kesenfelde. Apbrīnoju viņas spēju lasīt no lūpām – viņa man daudz palīdzēja kā tulks. Es nezināju, kur braukt pēc bezmaksas palīdzības pakām un kā nokļūt citās vietās. Elfa visur brauca līdzī. Tāpat viņa man palīdz iepazīt Rīgu. (Elfa ir izveidojusi “Telegram” Latvijas ukraiņu grupu, kurā šobrīd ir septiņi cilvēki, lai sniegtu viņiem nepieciešamo atbalstu, informāciju sadzīves jautājumu kārtīšanai, piemēram, kā iegūt jaunu bankas karti, kur saņemt drēbes, kā nokārtot automašīnas apdrošināšanu – red. piezīme).

SOCIĀLAIS ATBALSTS

Palīdzības centrā Ukrainas bēgļiem kopā ar tulku Daci Piternieci iesniedzu dokumentus uzturēšanās atļaujas reģistrēšanai. Vīzu dabūju vakar (intervija notika 7. aprīlī – red. piezīme). Tāpat nokārtoju vienreizējā pabalsta saņemšanu, kas ir 272 eiro, un ikmēneša pabalsta saņemšanu 109 eiro apmērā uz trim mēnešiem. Pēc šī laika, ja nebūs darba, man atkārtoti būs jāiesniedz pabalsta pieprasījums. Bez maksas saņemu arī mobilā telefona SIM karti un e-talonu braukšanai Rīgas sabiedriskajā transportā. Tāpat būs divas bezmaksas pārtikas pakas uz šiem trim mēnešiem.

Uzreiz grūti spriest, vai izdzīvošanai Rīgā man pietiktu ar 109 eiro. Bet esmu ieinteresēta pēc iespējas ātrāk atrast kādu darbu. Protams, es vēlētos atrast darbu savā profesijā. (14. aprīlī Alīnu pieņēma darbā Rīgas Ēbelmuižas skolā par skolotāja palīgu. Viņa strādās ar nedzirdīgajiem bērniem no Ukrainas – red. piezīme).

SVARĪGA LOMA TULKAM

Esmu pateicīga tulcei Dacei Piterniecei, kas man sniegusi ļoti labu un kvalificētu palīdzību, izturoties pret mani ar cieņu, uzmanību, iejūtību, draudzību, zinot to, ka esmu svešā zemē un te viss ir svešs. Ar tulku man bija iespēja ātrāk nokārtot ar uzturēšanos Latvijā saistītos dokumentus un ietaupīt laiku.

MANI HOBIJI

Skolas gados man ļoti patika adīšana, galda teniss, volejbols. Tagad man patīk fotografēšana, arī būt par modeli. Es varētu nodarboties ar informācijas sagatavošanu un izplatīšanu zīmju valodā, ja neatrastos darbs skolā.

ESAM INFORMĒTI

Visu aktuālo informāciju iegūstam internetā. Gan prezidentam Volodimiram Zelenskim, gan visu Ukrainas pilsētu mēriem ir oficiālā lapa sociālajos tīklos "Facebook" un "Instagram", kur katru dienu tiek ievietoti visi svarīgākie paziņojumi videoformātā par pilsētā un valstī notiekošo. Oficiālā informācija ir arī "Telegram" kanālā. Zīmju valodas tulki uzreiz šo aktuālo informāciju iztulko zīmju valodā un ieliek "Telegram". Ukrainā ir ļoti daudz tulku. Katras pilsētas vadība vienojas ar konkrētu tulku, kurš nodrošinās viņu paziņojumu tulkošanu zīmju valodā. Ziņas zīmju valodā sagatavo arī biedrību un teritoriālo grupu vadītāji. Viņi seko rakstūtajai informācijai un, ja kādu ziņu tulki nav iztulkojuši, paši ķeras pie ziņu pielāgošanas zīmju valodā.

LAI ĀTRĀK IESTĀTOS MIERS

Mana vēlme ir tā pati, kas katram Ukrainas iedzīvotājam, lai karš ātrāk beigtos, lai miers būtu virs Ukrainas debesīm."

NATĀLIJAS MOROZJUKAS STĀSTS

Natālija Morozjuka ir Ukrainas Nedzirdīgo savienības Volīnijas apgabala biedrības Luckas teritoriālās organizācijas vadītāja jau sešus gadus. Natālijai patīk dejot un melodeklamēt.

Šajā organizācijā ir 1300 biedru. Ukrainas Nedzirdīgo savienība (UTOG) apvieno 39 tūkstošus nedzirdīgos biedrus. UTOG sastāv no 22 biedrībām ar 156 teritoriālajām organizācijām un 28 klubiem.

Natālija arī Latvijā turpina darīt savu darbu – sniegt informatīvu palīdzību un konsultācijas ikdienas problēmu risināšanā savas organizācijas biedriem "Telegram", "Facebook", "Messenger" un "Viber" platformā.

Natālija bēga no Ukrainas tāpēc, ka viņas mājas tuvumā notika bombardēšana. 28. martā pilsēta tika bombardēta trešo reizi, tāpēc ģimene pieņēma lēmumu nākamajā dienā bēgt no Ukrainas. Arī viņas dzirdīgie bērni – dēls (12 gadi) un meita (9 gadi) – visu laiku

dzīvoja spriedzē, katru dienu dzirdot kara radītos trokšņus – sprādzienus, lidmašīnu rūkoņu, trauksmes sirēnas. Morozjuku ģimene izvēlējās doties uz Latviju tāpēc, ka šeit kādu laiku strādāja Natālijas vīrs un šeit ir vairāki nedzirdīgie paziņas. Uz Latviju viņi atbrauca ar savu personīgo mašīnu, paņemot līdzi arī kaķi.

Natālija stāsta: "Kad iebraucām Rīgā, mums iekārtoties palīdzēja Elfa Kesenfelde un Ivars Kalniņš. Dabūjām naktsmītnes viesnīcā "Monika" Elizabetes ielā līdz 10. aprīlim. (Ivaram Kalniņam izdevās vienoties ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, kas ir atbildīgs par ukraiņu izmitināšanu, par šīs nedzirdīgās ģimenes izmitināšanu Rīgā. Situācija bija diezgan sarežģīta, jo Rīgā praktiski vairs nebija brīvu vietu bēgļiem – red. piezīme). Mums četru zvaigžņu viesnīcā klājās labi – brokastis, pusdienas un vakariņas. Bērniem viesnīcā bija iespēja parunāties ar citiem bēgļiem no Kijivas, Ļvivas un Harkivas. Tagad mums uz trim mēnešiem ierādīts dzīvoklis kopmītnes tipa ēkā ar ēšanu trīs reizes dienā.

Kā esam iejutušies Rīgā? Jau nākamajā dienā vīrs veda mūs ekskursijā uz lidostu, ostu, vecpilsētu. Vīrs te dzīvojis divus gadus, tāpēc pats iepazīstināja ar Rīgu. Es un bērni esam pirmo reizi.

Ko plānoju darīt turpmāk? Pilnas slodzes darbu es nevarētu veikt, jo bērni šobrīd mācās attālināti – turpina mācības savā Ukrainas skolā. Bet cik ilgi to izturēs? Redzu, ka viņi viesnīcā mēdz garlaikoties. Bērni ir bērni, viņi grib socializēties – tikties ar saviem vienaudžiem.

Augstu novērtēju tulces Daces Piternieces darbu! Bez viņas man kā nedzirdīgajai būtu grūti nokārtot visas formalitātes – krievu valodu labi nezinu, varētu sarakstīties tikai ukraiņu valodā. Tā ar Daces palīdzību kārtoju gan uzturēšanās atļauju, gan sociālo atbalstu un bērnu iekārtošanu skolā (bērni no 11. aprīļa apmeklēja Rīgas 37. vidusskolu – red. piezīme). Piemēram, pārtikas paka mums pienāktos tikai 6. maijā, jo ir garas rindas, bet Dace spēja pārliecināt sociālo dienestu, lai iedod pārtiku jau 6. aprīlī. Dace ir zelta gabals! Es viņu gribētu ņemt līdzi uz Ukrainu, kad tur beigsies karš (smejas)."

Natālija nevar vien sagaidīt kara beigas, lai tiktu atpakaļ mājās un dzīvotu ierasto ikdienas dzīvi. ●

Vienotībā un atbalstā ir spēks

Turpinājums no 1. lpp.

Uzzinot, ka mūsu skolā mācīsies divi bērni no Ukrainas, ar skolotājām pārrunājām, ka vienotībā un atbalstā ir spēks, bet šķelšanās un dalīšanās neveicina labus nodomus. Mēs skolā esam draudzīgi, laipni un savstarpēji pieņemoši.

Vai ikdienā rodas kādi sarežģījumi valodas dēļ?

Esmu ievērojusi, ka bērni nesaprot visu līdz galam, taču ar papildu skaidrojumu tomēr nonākam līdz pozitīvam rezultātam. Šajā mācību gadā IZM atļāvusi latviešu valodā nevērtēt skolēnu zināšanas, tās vērtēt tikai priekšmetos, kas nav atkarīgi no valodas izpratnes, piemēram, matemātika, zīmēšana vai sports.

Vai valsts sniedz finansiālu palīdzību?

IZM ir atvēlējusi papildu līdzekļus mācību piederumu iegādei. Tāpat paredzētas finanses skolotāju algošanai, lai papildus strādātu ar abiem bērniem.

Latvijas skolas aktīvi aicina palīgā skolotājus no Ukrainas.

Mēs varam pieņemt darbā arī Ukrainas civiliedzīvotājus, ja viņiem ir pedagoga izglītība un viņi ir tiesīgi strādāt tieši ar Ukrainas civiliedzīvotāju bērniem. Ir kāda nedzirdīga sieviete, kura ir strādājusi nedzirdīgo skolā un vēlas pie mums darboties. Mēs viņu mīļi gaidām! Ceru, ka sadarbība būs veiksmīga un viņa palīdzēs bērniem neaizmirst savu dzimto valodu un ātrāk apgūt mācību saturu.

Ukrainā bērni mācības sāk sešu gadu vecumā. Kā tika risināts šis jautājums?

Vecāki paskaidroja, kurā klasē bērni mācījušies, un atbilstoši tajās pašās klasēs piedāvājām mācīties šeit. Tagad mums jāsaprot, kuros mācību priekšmetos tēmas ir zināmas un kuras jāapgūst, lai varētu pieņemt lēmumu par nākamo mācību gadu. Līmenis latviešu valodā neatbildīs ne trešajai, ne arī pirmajai klasei. Lai bērns justos emocionāli un psiholoģiski komfortabli, ar viņu jādarbojas gan skolotājiem, gan jārada iespējas draudzībai un sadarbībai ar vienaudžiem. ●

Tilts starp divām pasaulēm

“Es nemāku smuki runāt, es protu tulkot,” tā par sevi saka surdotulce DACE PITERNIECE, kura nesē saņēma LNS apbalvojumu par mūža ieguldījumu. Neatmaidība, laba humora izjūta un patiesa mīlestība uz savu darbu – tas ir par Daci.

TULCE KOPŠ BĒRNĪBAS

Latvijas Nedzirdīgo savienībā (LNS) nonācu pavisam nejauši. Nekad nebiju domājusi strādāt par tulku. Esmu augusi nedzirdīgo ģimenē. Tā mums bija kupla, jo līdzās vienmēr bija vecaistēvs un vecāmamma – viņi bija dzirdīgi. Mājās nekad zīmju valodā nerunājām, mamma un tētis ar mums runāja ar balsi. Mana vecāmāte agri nomira, bet vecaistēvs – kad man bija 12 gadi. Varu teikt, ka tad beidzās mana bezrūpīgā bērnība un sākās dzīve nedzirdīgo pasaulē. Manam brālim radās veselības problēmas, ņēmu viņu pie rokas un devāties pie ārstiem, skolā apmeklēju viņa klases vecāku sapulces, rūpējos savu iespēju robežās, jo mammai un tētim komunicēt ar dzirdīgajiem bija grūti. Jau no agras bērnības vectēvs man neskaitāmas reizes tika atkārtojis: “Tie ir tavi vecāki, viņi nedzird, un tev viņiem vienmēr jāpalīdz.” Centos palīdzēt ne tikai vecākiem, bet arī kaimiņiem un citiem.

Kopā ar vecākiem apmeklējām dažādus pasākumus, viesības, tā arī tuvāk iepazīnu viņu nedzirdīgos draugus un paziņas. Mamma ilgu gadu bija aktīva nedzirdīgo drāmas pulciņa dalībniece. Ņemot vērā, ka dzīvojam netālu no kultūras nama “Rītausma” un vakaros biju brīva, bieži gāju viņai līdzī uz mēģinājumiem un izrādēm. Visvairāk mani sajūsmināja tulces Jautrītes Gromas tulkojums gan no skatuves, gan sadzīvē – viņas roku plastika, vienkāršums attiecībās ar nedzirdīgajiem un pozitīvais noskaņojums. Varēju viņu vērot stundām. Reiz 16 gadu vecumā nedzirdīgo avīzītē ieraudzīju sludinājumu, ka drāmas pulciņam vajag tulku. Pieteicos, jutos droša, jo visus pazinu, bet zīmju valoda gan man bija ļoti trūcīga – kādas desmit vīselementārākās zīmes.

Nākamajā dienā pēc vidusskolas izlaiduma pie manis ieradās kaimiņš Pāvils Pavlins, bijušā LNS prezidenta Arnolda Pavlina tēvs, toreizējā LNS Rīgas mācību ražošanas uzņēmuma (MRU) Šūšanas ceha meistars. Reiz kādā sarunā biju viņam ieminējusies,

ka esmu apguvusi sekretāres, mašīnrakstītājas un lietvedes profesiju. Un tad nu viņš man teica: “Dace, glāb. Sekretāre aizgāja no darba, tulks – dekrēta atvaļinājumā. Atnāc vismaz uz trim dienām savest kārtībā dokumentāciju un patulkot nedzirdīgajiem.” Tā nu pagājuši 40 gadi...

LAIME STRĀDĀT AR NEDZIRDĪGAJIEM

Atsākot strādāt pēc otrās meitiņas piedzimšanas, pēc mēneša mans mīļotais Rīgas MRU beidza savu pastāvēšanu. Strādnieki tika atlaisti, un arī es paliku bez darba. Brīvas tulka vietas nekur nebija. Nācās kādu laiciņu pastrādāt dzirdīgo kolektīvā.

Toreiz katrā biedrībā strādāja viens vai divi tulki. Pēc kāda laika saņēmu Rīgas biedrības priekšsēdētājas Marutas Piterņieces piedāvājumu strādāt par tulku. Protams, uzreiz piekritu. Smieklīgi izklausās, bet vairākas dienas modos četros no rīta un nevarēju sagaidīt, kad varēšu doties uz darbu. Tad sapratu savu vietu dzīvē – jutos kā ūdenī atpakaļ ielaista zivs. Tā ir laime darīt darbu un saprast, ka tas ir dzīves aicinājums.

PAR BALVU

Pirmā sajūta, uzzinot par balvu, bija izbrīns. Pēc tam sāku domāt, ka šādu balvu piešķir cilvēkam, pensijā ejot, bet man līdz tai vēl vairāk nekā septiņi gadi. Protams, ka, saņemot šo augsto

novērtējumu, jutos saviļņota, tomēr mani neatstāja sajūta, ka varbūt tas ir kluss mājiens, ka pietiek strādāt... Taču tad aprunājos ar saviem nedzirdīgajiem kolēģiem un sapratu, ka balva tiešām nākusi no sirds. Ir patīkami, kad novērtē darbu.

Esmu pieradusi palīdzēt, rūpēties, uztraukties, prierāties un bēdāties par citiem. Lielāko gandarījumu gūstu tad, kad pēc padarītā man pasaka paldies, sajūtot, ka tas cilvēkam nācis no sirds. Tas man ir augstākais apbalvojums.

PAR TEHNOLOĢIJĀM

Tas ir kolosāli, ka mūsdienās tehnoloģijas palīdz saziņas procesā, ļoti atvieglo nedzirdīgajiem dzīvi. Tomēr uzskatu, ka nopietnās situācijās tulkam ir jābūt līdzās nedzirdīgajam cilvēkam. Tā ir pavisam cita komunikācija. Tagad sakarā ar Covid-19 izplatības riskiem LNS Rehabilitācijas centrā Elvīras ielā tulki nedzirdīgos neapkalpo klātienē, ja nu vienīgi priekštelpā caur lielo stikla sienu. Atzišos, man tas sagādā lielas grūtības, jo man jābūt cilvēka noskaņojums. Tikai klātienē varu sagatavot viņu atvērtai komunikācijai, tikai tad varu sasniegt gaidāmo rezultātu. Esmu runājusi ar daudziem nedzirdīgajiem – viņiem ir nepieciešama tikšanās klātienē, kad var sarunāties pilnīgi brīvi. Īpaši tas attiecas uz vecāka gadagājuma cilvēkiem. Caur planšetdatoru, izmantojot videozvanu “Skype”, viņi var risināt tikai ikdienišķas lietas, pie-

mēram, pieteikties pie ārsta, sarunāties ar darba devēju u. c. Ar klientiem ļoti bieži norunāju tikšanos Centrālajā stacijā, kur, kā smejos, apsargi un bomži mani jau uztver kā savējo.

PAR VEIKUMIEM

Katru dienu strādāju tieši tāpat kā visi citi, ne ar ko neesmu ne izcilāka, ne labāka. Kādreiz vectēvs man teica, ka vienmēr vajag iedomāties sevi otra cilvēka vietā, un to katru reizi arī daru. Es daru savu darbu un cenšos to veikt pēc labākās sirdsapziņas.

PAR NEKAUNĪBU

Daudz ko varu piedot un saprast, izņemot nekaunību. Ja cilvēks kaut ko nesaprot, es viņam skaidrošu tik ilgi, kamēr viņš sapratīs, vai lūgšu mierīgi apdomāties un pēc kāda laika no jauna satikties. Bet tad, ja redzu, ka otrs rīkojas un izturas apzināti bezkaunīgi, man nolaižas rokas. Piemēram, gadās, ka uz kādu pakalpojumu rindā gaida bērni, sievietes, veci cilvēki, bet mans nedzirdīgais klients saka: "Es esmu nedzirdīgs, ejam bez rindas." Tad pajautāju, vai viņam patīktu, ja kāds cits neievērotu rindas kārtību. No tādiem cilvēkiem cenšos izvairīties, es viņus nesaprotu.

PAR TULKOŠANU

Dzirdīgo sabiedrība ļoti atšķiras no nedzirdīgo – tās ir divas dažādas pasaules. Vienmēr, kad ar nedzirdīgu cilvēku kaut kur dodos, cenšos satiktajiem ļaudīm paskaidrot par vēlamo komunikāciju. Ir ļoti patīkami, kad, piemēram, ārsts vai ierēdnis ir pretimnākošs un izrāda interesi, tad arī rezultāts ir pavisam cits.

Kad kāds notikums sarūgtina, iedzēļ dzijī sirdī, tad cenšos saņemt sevi rokās un sev saku: nomierinies, sakod zobus, pasmaidī. Ja nav humora izjūtas, tad šajā profesijā labāk nestrādāt. Galvenais – uz visu skatīties pozitīvi un ar smaidu.

Lai nedzirdīgajam kaut ko izskaidrotu, man pašai konkrētā tēma ir jāizprot. Līdz ar to mēs, tulki, esam tādi universāli – pārzinām visas dzīves jomas. Katru dienu gūstam ļoti daudz informācijas, uzzinām daudz jauna. Uzskatu, ka tulki ir tilts starp divām pasaulēm.

Tas rada lielu gandarījumu, ka ik dienu kādam varu palīdzēt, izdarīt kaut ko labu. Šo sajūtu, ka esi vajadzīgs, novēlu katram. Es nemāku dzīvot sev. Labi jūtos tikai tad, ja apkārtējiem ir labi. ●

Teksts: Jūlija Bite Foto: Vissijas Gorūzas personiskais arhīvs

Vissijai Gorūzai 80

LNS Goda biedre, Rēzeknes biedrības aktīviste VISSIJA GORŪZA nesēnosvinēja 80 gadu jubileju un saņēma daudzus komplimentus, ka izskatās vismaz par desmit gadiem jaunāka. Sarunā ar "Kopsoli" Vissija stāsta, kā izdodas saglabāt jauneklīgumu, dzīvesprieku un enerģiju.

Apsveicu ar skaisto jubileju! Kādas sajūtas un pārdomas jubilejas gadā?

Jubileju nosvinēju nelielā ģimenes lokā. Radniekiem sūtīju jubilejas fotogrāfijas – visi teica, ka veca neizskatos (smejas). Saprotu, ka gadu ir daudz, taču iekšēji tos nejutu – strādāju, visu daru, neļaujos nespēkam.

Man patīk pastaigāties pa mežu, strādāt dārzā, rūpēties par mājdzīvniekiem. Ēdu vienkāršus ēdienus. Kopā ar māsasmeitu Elitu, viņas brāli un diviem viņas dēliem dzīvojam draudzīgi.

Kā pāiet jūsu ikdiena?

Katru rītu es ceļos septiņos. Protams, dažreiz paguļu ilgāk, taču pārsvarā dienu sāku agri. Kad no rīta Elita ar bērniem aizbrauc uz skolu Ludzā, tad nedaudz paskatos kādu filmu un eju uz kūti barot vistas un cāļus. Pēc tam brokastuju, grābju lapas, aplaistu dārzeņus. Vēl man ir dārzs ar puķēm – to arī sakopju. Pastaigājos ar suni pa mežu. Ziemā tur var vērot dažādu dzīvnieku pēdas.

Ar ko jums patīk nodarboties?

Ziemā daudz adu, pārsvarā cimdus un zeķes, arī šuju. Ļoti interesējos par politiku un visu, kas notiek apkārtnē un plašajā pasaulē, regulāri skatos ziņas un lasu arī vietējās avīzes. Visu dzīvi man ļoti mīļi ir kaķi, tagad mums ir divi, katrs ar atšķirīgu raksturu. Es viņus abus lutinu.

Es dzīvoju Ludzas novada Felicianovā. Piedalos ciema aktīvistu sporta nodarbībās, proti, nūjošanā. Tās vada ļoti laipna trenere, mēs četratā vai piecatā nūjojam, pēc tam pavigrojam. Nodarbības ilgst apmēram divas stundas. Nogurumu nejutu.

Man patīk arī psihologa nodarbības, kas notiek attālināti, izmantojot "Skype". Vasarā gan tām grūtāk atrast laiku, jo tad esmu vairāk aizņemta dārzā.

Rūpējos par maziem cālīšiem – to man daudz dažādu šķirņu. Viņi dzīvo kūti un pastaigājas ārā nožogotā teri-

torijā. Vienreiz cālīši izšķīlās februārī, pašā ziemas spelgonī, tāpēc tika ienesti mājās un virtuvē aprūpēti veselu mēnesi. Interesanti, ka viens cālītis pa vasaru izauga un septembrī izperēja jau savus cālēnus!

Ko novēlat "Kopsoli" lasītājiem?

Liels paldies LNS par dāvanu. Lai visiem stipra veselību un izturību!

LNS RĒZEKNES BIEDRĪBAS PRIEKŠSĒDĒTĀJA MĀRĪTE SARKANE:

Vissija ir mūsu biedrības lepnums. Viņa vienmēr aktīvi piedalījies dažādos pasākumos – gan Nedzirdīgo dienās, gan braucienos uz Rīgu. Un joprojām viņa piedalās lielākajos biedrības pasākumos. Atceros, ka 2020. gada oktobrī, pirms sākās pandēmija, paspējām aizbraukt uz Aglonu un Velnēzeru. Bija jautri un sirsniņi. Apskatījām Kristus Karaļa kalnu, pēc tam visi kopā paēdām vietējā Aglonas kafejnīcā.

Vissija iemācījusi bērniem mīlestību uz dzīvniekiem, uz dzīvo dabu. Kopā ar puikām rūpējas par cālīšiem.

Viņa arī ļoti aktīvi lasa laikrakstu "Kopsoli" un seko līdz LNS jaunumiem. Viņa ir labs piemērs jaunatnei – vajag aktīvi strādāt un dzīvot, un viss būs labi. ●

Cilvēki nav jāšķiro

SIA "AM Furnitūra" "Facebook" kontā "Kopsoli" ieraudzīja ierakstu, ka kompānijā strādā vairāki darbinieki ar dzirdes traucējumiem un ka darba devējs ir parūpējies par īpašu nozīmīti uz viņu apģērba. Tādēļ "Kopsoli" nolēma uzzināt kaut ko vairāk par uzņēmumu un tajā strādājošajiem nedzirdīgajiem. Uz jautājumiem atbild SIA "AM Furnitūra" pārstāve KARĪNA PRIEDE.

"AM Furnitūra" ir vadošais mēbeļu furnitūras un plātņu materiālu tirdzniecības uzņēmums Latvijā un viens no lielākajiem mēbeļu detaļu ražotājiem Baltijā. Uzņēmuma vēsture aizsākās 1998. gadā. Kompānijā strādā 120 darbinieki.

Cik nodarbināto ir ar dzirdes traucējumiem?

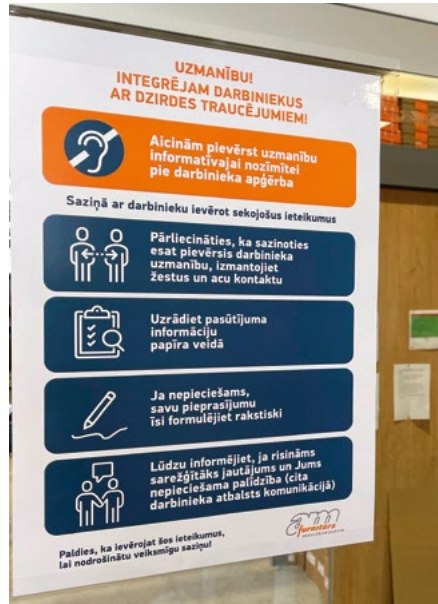
Šobrīd četri puīši – gan vārdzirdīgi, gan nedzirdīgi. Viņi strādā noliktavā – pieņem, komplektē un pārbauda preces. Maiņas vecākais arī ir puišs ar dzirdes traucējumiem, viņu par tādu izvirzīja paši darbinieki.

Kāpēc ieviesāt informatīvo nozīmīti?

Cilvēki ar dzirdes traucējumiem pie mums strādā jau astoņus gadus. Sabiedrībā ātri vien kļuva zināms, ka uzņēmums darbiniekus nešķiro un labprāt ņem darbā arī nedzirdīgos. Laika gaitā bijuši vairāki darbinieki ar dzirdes traucējumiem.

Kritiskas situācijas vai konflikti ar klientiem nav bijuši, lai gan pāris reizes gadījies, ka nedzirdīgais darbinieks nereaģē uz klienta sacīto. Tas radīja neērtu situāciju abām pusēm, tāpēc vadītājs piedāvāja ieviest nozīmīti, kas norādītu uz darbinieka dzirdes traucējumiem. Pajautājām puīšiem, vai tas viņiem neradītu diskomfortu, un viņi atbildēja, ka piekrīt. Uzrakstījām arī pamācību klientiem, kā komunicēt ar vārdzirdīgu vai nedzirdīgu cilvēku (attēlā).

Klienti pārsvarā ir informēti, ka pie mums strādā cilvēki ar dzirdes traucējumiem. Taču ceru, ka līdz ar nozīmītes ieviešanu par to uzzinās vēl vairāk cilvēku. Mēs ieviesām šo jauninājumu, lai būtu papildu informācija un lai novērstu neērtas situācijas. Ievieojot šo informāciju sociālajos medijos, bija liela atsauksme – cilvēki dalījās un rakstīja pozitīvus komentārus.

Kā puīši ar dzirdes traucējumiem sazinās ar citiem kolēģiem?

Citi darbinieki ar šiem puīšiem ir ļoti saraduši un pat iemācījušies vienkāršākos žestus. Īsākus tekstus viņi prot nolasīt no lūpām. Vēl viņi sazinās "WhatsApp".

Mums bija Ziemassvētku pasākums – kvests, kas Covid-19 ierobežojumu dēļ notika "Zoom" platformā. Tur bija jāsadalās komandās. Protams, radās jautājums, kā iesaistīt puīšus ar dzirdes problēmām. Divas kolēģes uzaicināja viņus savā komandā un piedāvāja sapulcēties vienkopus. Tā bija spēle, daudz kas bija rakstīts uz ekrāna, bet bija arī lietas, kas tika stāstītas mutiski. Tad meitenes rakstiski paskaidroja puīšiem, kas tiek runāts. Pasākums noritēja veiksmīgi, un visi labi pavadīja laiku!

PIEREDZE

Jānis Glušņonoks (attēlā) strādā uzņēmuma "AM Furnitūra" noliktavā. Viņš pastāstīja, ka par šo darbu uzzinājis no drauga, pieteicies un ticis pieņemts darbā. Jānis šajā kompānijā strādā trīs gadus.

Ar dzirdīgajiem kolēģiem viņš sazinās rakstiski – gan uz papīra, gan ievadot tekstu telefonā. Komunikācijai izmanto arī žestus.

Jānis stāsta, ka sākumā mācījies komplektēt preces, pēc gada kāds kolēģis pierunājis viņu pamēģināt arī pārbaudīt pasūtījumus. Pēc tam apguvis prasmi iegrāmatot čekus un pavadzīmes – viss izdevās! Pirms diviem mēnešiem viņš tika iecelts par otrās maiņas vecāko. Pārējie trīs nedzirdīgie strādā gan klientu un kurjeru nodaļā, gan pasūtījumu pieņemšanā.

"Mūsu darba pienākumos ietilpst preču pārbaude, komplektēšana, klientu apkalpošana, kā arī organizējam kolēģu darbu un palīdzam viņiem," stāsta Jānis. Visvairāk viņam patīk apkalpot klientus. Grūtības tas nesaģādā. Ja tomēr rodas kādi sarežģījumi, viņš pasauc kādu dzirdīgu kolēģi, kurš aprunājas ar klientu.

Šobrīd Jānis apgūst praktisko "LEAN" jeb taupīgo vadīšanu. "LEAN" pamatā ir noteiktu metožu izmantošana, lai likvidētu nelietderīgas darbības un zudumus ražošanā. Šis apmācības nodrošina darba devējs. Tajās, izmantojot teoriju, praktiskās un vizuālās metodes, darbinieki iemācās ieviest un uzturēt savā darba vietā "LEAN" metodes drošas un efektīvas darba vides radīšanai, kā arī apgūst prasmes strādāt gudrāk, izmantojot tos pašus resursus. ●

Kā pareizi kopt dzirdes aparātu

Ja jūs vai kāds no jūsu tuviniekiem lieto dzirdes aparātu, ir svarīgi nodrošināt atbilstošu uzturēšanu un kopšanu. Lai gan dzirdes aparātam nav nepieciešama liela apkope, tomēr ir svarīgi to lietot uzmanīgi un veikt regulāru tīrīšanu.

Dzirdes aparāta darbības traucējumi var rasties daudzu iemeslu dēļ, taču viens no galvenajiem var būt sērs, kas sakrājas auss ieliktnī, vai mitrums, kas bloķē aparāta mikroфона darbību. Pareizi kopjot dzirdes aparātu, var pagarināt tā kalpošanas laiku un izvairīties no remonta.

Kas jāņem vērā dzirdes aparāta lietotājiem, lai nodrošinātu dzirdes aparāta optimālu darbību?

- Tīriet dzirdes aparātu katru dienu! Ārējās auss ejas kanālā atrodas dziedzeri, kuri izdala sēru. Tāpēc dzirdes aparāts un auss ieliktnis jātīra regulāri, lai to atbrīvotu no auss sēra, ādas plēksnītēm, putekļiem un citiem netīrumiem, kas nokļuvuši dzirdes aparātā vai auss ieliktnī. Tīrīšanai izmantojiet sausu, mīkstu drāniņu vai mikrošķiedras salveti, vai sausu vates spilventiņu.
- Auss ieliktnu mazgāšanai izmantojiet sēru šķīdināšu tableti. Tableti izšķīdina nelielā ūdens daudzumā, kurā ievieto auss ieliktni un atstāj šķīdumā uz 30 minūtēm vai uz nakti. Pēc tam ieliktnis kārtīgi jānosusina un atlikušie ūdens pilieni no ieliktna jāizpūš ar gaisa baloniņu.
- Šogad parādījusies jauna tīrīšanas ierīce “U-sonic 2”, kas ar spēcīgu ultraskaņu ar 40 kHz pat tīrā ūdenī sola nodrošināt auss ieliktnu un citu mazu sadzīves priekšmetu dziļo tīrīšanu un sterilu higiēnu. Ultraskaņa šķīdumā rada miljoniem mazu enerģētisku skābekļa burbuļu, kas spēcīgi uzsprāgst uz izstrādājuma virsmas un likvidē visus netīrumus.
- Kad neizmantojat dzirdes aparātu, pārbaudiet, vai tas ir izslēgts, lai neizlādētos baterija. It īpaši pārbaudiet to vakarā pirms gulētiešanas.
- Vienmēr noņemiet dzirdes aparātu, pirms ejat dušā, pirtī vai peldēties. Vislabāk dzirdes aparātu ir atstāt ārpus mitrās vides.

- Mitrums var sabojāt dzirdes aparāta elektroniskās sastāvdaļas. Ja jūs mājās ir ļoti mitrs vai strādājat mitrā vidē (piemēram, darbs virtuvē), vai pastiprināti svīstat, tad jādomā par dzirdes aparāta žāvēšanas ierīces iegādi.
- Lai no dzirdes aparāta “izvilktu” mitrumu (ūdens lāses, sviedru pilienus), var izmantot arī susināšanas tableti. Susināšanas tableti ievieto slēgtā traukā kopā ar dzirdes aparātu uz vairākām stundām.
- Ja dzirdes aparāts kļuvis slapjš, to var viegli nosusināt ar dvieli. Neizmantojiet dzirdes aparāta žāvēšanai fēnu vai citas karstas ierīces, jo tās var izraisīt aparāta daļu deformāciju un aparāts pārstās pareizi darboties.
- Pa nakti un brīžos, kad dzirdes aparātu nelietojat, vienmēr atstājiet atvērtu dzirdes aparāta baterijas nodalījumu, lai izvairītos no mitruma uzkrāšanās.
- Kad nelietojat dzirdes aparātu, vienmēr turiet aparātu sausā un drošā vietā, lai to kāds nejauši nenogrūž vai nesasit. Tas ir īpaši svarīgi, ja jums ir mazi bērni vai mājdzīvnieki, kuri var viegli sabojāt dzirdes aparātu.
- Sargājiet dzirdes aparātu no saskares ar aerosoliem un kosmētiku. Matu laka, ķermeņa aerosols un kosmētikas daļiņas var bloķēt mikrofonu un vadības ierīci.
- Pārbaudiet dzirdes aparāta baterijas. Dzirdes aparātā esošās baterijas var izraisīt ierīces dar-

bības traucējumus, ja tās netiek bieži nomainītas un pareizi uzturētas. Pat ļoti mazs mitruma daudzums, kas ir iekļuvis ierīcē, var izraisīt baterijas koroziju (rūsēšanu), tā sabojājot dzirdes aparāta iekšpusi.

- Dzirdes aparāta skaņu caurulīšu un kupolveida (standarta) auss ieliktnu tīrīšanai izmantojiet īpašu tīrīšanas diegu. Izvelkot tīrīšanas diegu caur skaņas caurulīti, var iztīrīt tajā sakrājušos netīrumus.
- Regulāri pārbaudiet, vai dzirdes aparāta skaņas caurulīte ir mīksta. Ja tā ir sacietējusi, nomainiet to!

Dzirdes aparātu kopšanas līdzekļi ir nopērkami gan Surdotehniskās palīdzības centrā Rīgā, Liepājā, Ventspilī, Rēzeknē un Daugavpilī, gan internetveikalā www.surdotehnika.lv/produktu-kategorija/citas-preces, gan citos dzirdes centros.

Ja jums ir problēmas ar dzirdes aparātu vai jautājumi par tā kopšanu, sazinieties ar Surdotehniskās palīdzības centru (tāl. 67611660, SMS – 29643789, e-pasts – surdocentrs@surdocentrs.lv, “Skype” – LNS Surdocentrs).

Centrs piedāvā gan pilnu dzirdes aparāta kopšanas ciklu, gan atsevišķus pakalpojumus: auss ieliktnu tīrīšanu, skaņas caurulītes maiņu, dzirdes aparāta tīrīšanu un žāvēšanu. Cena, sākot no 2,50 eiro līdz 20 eiro, atkarībā no pakalpojuma apjoma.

Pareizi tīrot un kopjot dzirdes aparātu, pagarināsiet tā kalpošanas laiku. ●

Sveicam maija jubilārus!

*Gadi kā Gaujā ūdeņi aiztek,
Iemetot matos ievzienu vizmu,
Bezgala skaists un trauksmais arvien
Ir tas patiesais cilvēka mūžs.
/Ojārs Vācietis/*

DAUGAVPILS BIEDRĪBĀ

03.05. SANITA KALMIŅA
17.05. ANDREJS POTAŠENKO
20.05. VERA GURA

LIEPĀJAS BIEDRĪBĀ

15.05. MARINA MATROSOVA

VALMIERAS BIEDRĪBĀ

21.05. ANATOLIJS JELAGINS
22.05. MAIJA SEKLE

SMILTENES BIEDRĪBĀ

26.05. ANTRA MAZIŅA

RĪGAS BIEDRĪBĀ

06.05. IRĒNA VEISMANE
16.05. DARIUSZ GRZESIAK
19.05. DACE ČAUPALA
22.05. YURY BARINOV
27.05. IEVA VANKINA
28.05. INGA SĪLE
30.05. VELTA ANSPAKA

Rīgas RB pasākumi

11. maijā pl. 16.30 Ziņu apskats ar Ivaru Kalniņu

14. maijā pl. 12 Ģimenes un Mātes dienas pasākums

18. maijā pl. 16.30 Ziņu apskats ar Māru Lasmani

18. maijā pl. 17 lekcija "Medības"

25. maijā pl. 16.30 LNS Rīgas RB 102. dzimšanas dienas atzīmēšana

"Tet" piešķir lielas atlaides

Tehnoloģiju uzņēmums SIA "Tet" piešķir atlaides cilvēkiem ar pirmās grupas invaliditāti un cilvēkiem ar dzirdes invaliditāti. Atlaides ir līdz pat 100% vairāku pakalpojumu abonēšanas un ierīkošanas maksai, arī atlaides sarunām.

Pakalpojumu var pieteikt internetā vai sarunā ar "Tet" speciālistu (tāl. 177 vai 67000177). Uzreiz jānorāda, ka esat nedzirdīgs un pienākas atlaide.

PIEEJAMĀS ATLAIDES

100% atlaide ierīkošanas maksai:

- tālruņa līnijai,
- pakalpojumiem: Starta internets, Izklaides internets, Pro internets, Helio iTV un Starta internets,
- Helio iTV un Izklaides internets, Helio iTV un Pro internets.

12,21€ abonēšanas maksai šādiem pakalpojumiem (slēdzot beztermiņa līgumu):

- Starta internets,
- Izklaides internets,
- Pro internets,
- TV un Starta internets,
- Helio iTV un Izklaides internets,
- Helio iTV un Pro internets.

Lai saņemtu atlaides, jāuzrāda personu apliecinošs dokuments, ierodoties personīgi kādā "Tet" klientu apkalpošanas centrā. Jāiesniedz invaliditātes apliecības kopija. To var ieskenēt vai nofotografēt un aizsūtīt uz e-pastu: tet@tet.lv. Vēl nepieciešama izziņa no LNS, ka esat LNS biedrs. To var saņemt, ja ir nomaksāta biedra nauda.

Atlaide tiek piešķirta līdz invaliditātes apliecības derīguma termiņa beigām. Pēc termiņa beigām klientam tiek piemērota standarta abonēšanas maksa, kamēr iesniedz apliecības derīguma termiņa pagarinājumu.

Ja cilvēks ar invaliditāti nav rīcībspējīgs, proti, nav vēl sasniedzis 18 gadu vecumu vai ar tiesas spriedumu atzīts par rīcības nespējīgu, tad nepilngadīgā vārdā līgumu slēdz vecāki vai aizbildnis, bet personas, kas atzīta par rīcībnespējīgu, vārdā – aizgādānis. Šajā gadījumā būs nepieciešams uzrādīt papildu dokumentus. Lai precizētu dokumentu sarakstu, jāzvana uz tāl. 177.

Vairāk par atlaidēm www.ej.uz/tet-piedajums ●

Līdzjūtības

*Gan zināju tās dieniņas,
Kad bij' ieti darbiņā.
To dieniņu nezināju,
Kad būs iet aizsaulē.*

Mūžībā aizgājusi mūsu biedre

IRINA HORUNA

(17.04.1940.–31.01.2022.)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību viņas tuviniekiem un draugiem.

LNS Rīgas RB

+

Mūžībā aizgājusi mūsu biedre

ANNA ZENOVA

(19.11.1922.–31.03.2022.)

Sirsniņa līdzjūtība piederīgajiem.

LNS Daugavpils RB

+

Atvadāmies no LNS

Rīgas RB biedriem

PILVI VASIĻEVSKA

(08.09.1944.–18.01.2020.)

VIESTURS HIHALOVSKIS

(27.11.1937.–27.02.2020.)

VIKTORS LOGINOVS

(06.04.1939.–29.12.2020.)

MARIJA BOČKAREVA

(15.03.1928.–16.03.2021.)

FAŅA SIŅKOVA

(28.01.1938.–17.03.2021.)

ĀDOLFS ŽĪGURS

(12.10.1942.–04.10.2021.)

MILDA ŽĪGURE

(27.08.1946.–04.12.2021.)